

Gottfried August Bürger

UIMITOARELE CĂLĂTORII ȘI
AVENTURI PE USCAT ȘI PE APĂ ALE
BARONULUI VON MÜNCHHAUSEN,
AŞA CUM OBIŞNUIA SĂ LE
POVESTEASCĂ EL ÎNSUŞI, LA UN
PAHAR DE VIN, PRIETENILOR SĂI

Traducere de Ion Marin Sadoveanu

O CĂLĂTORIE PLINĂ DE PERIPETII

Mi-am început călătoria spre Rusia în toiu iernii, socotind, pe bună dreptate, că înghețul și zăpada, scutind de cheltuieli deosebite preagrijiliile stăpâniri, vor fi netezit drumurile din ținuturile de nord ale Germaniei, Poloniei, Curlandei și Livoniei, drumuri care, după descrierile tuturor călătorilor, sunt mai păcătoase chiar decât cele ce duc spre Templul Virtuții. Am pornit-o călare, fiindcă aşa se călătorește cum nu se poate mai bine, atunci când nici calul și nici călărețul nu sunt de lepădat. Și trebuie să mai adaug că acest mijloc de călătorie te scutește, pe de o parte, de ciorovăielile cu cine știe ce cuviincios căpitan de poștă neamț și, pe de altă parte, te ferește de a fi tărât din crâșmă în crâșmă de setea veșnic nepolitică a surugiuului¹. Eram îmbrăcat

---

¹ Vizitul care conducea (călare pe unul dintre cai) diligențele, poștalioanele sau trăsurile boieresci (n. red.)

destul de ușurel și unde mai pui că gerul se făcea tot mai simțit cu cât înaintam spre nord-est. Vă puteți închipui deci cum trebuie că-i mergea pe o astfel de vreme, într-un ținut atât de aspru, bătrânelului neputincios pe care l-am văzut zăcând pe o câmpie pustie din Polonia, în bătaia crivățului tăios, dăr-dâind de frig sub zdrențele ce abia îi acopereau goliciunea trupului. Mi se rupea înjima de milă uitându-mă la prăpăditul acela. Cu toate că înghețase și sufletul în mine, am aruncat peste bătrânel mantia mea de călătorie. Deodată am auzit un glas ce venea din înaltul cerului și care, prețuindu-mi fapta cu o extraordinară mărinimie, a strigat:

– O, fiul meu, să mă ia naiba
De nu ţi-oi răsplăti isprava asta!

Fără să iau în seamă cuvintele acestea, mi-am mânat calul mai departe, până ce noaptea și întunericul m-au prins din urmă. Nu se auzea niciun zgomot, nu se zărea niciun sat. Cât cuprindeai cu ochii, numai nea; nu se cunoștea nicio cărăruie care să-mi arate încotro să-mi îndrept pașii. Obosit de atâta drum, am descălecat în cele din urmă și mi-am legat calul de un ciot care ieșea de sub zăpadă. Pentru mai multă siguranță, mi-am pus pistoalele la subsuoară și, culcându-mă alături, în zăpadă, am

tras un pui de somn, care mi-a ținut pleoapele lipite până a doua zi, când se luminase de-a binelea. Dar mare mi-a fost mirarea când, trezindu-mă, m-am pomenit în mijlocul unui sat, în cimitirul de lângă biserică. La început, nu mi-am zărit nicăieri calul; curând însă l-am auzit nechezând undeva, deasupra mea. M-am uitat în sus și mi-am dat seama că ceea ce luasem pe întuneric drept un ciot era de fapt morișca de vânt de pe turla bisericii. De ea îmi priponisem noaptea calul, care acum stătea spânzurat acolo sus. Am priceput îndată ce se petrecuse. În timpul nopții, satul fusese pe de-a-ntregul troienit de zăpadă. Dar schimbându-se vremea pe neașteptate, pe când eu dormeam, zăpada prinseșe a se topi; și aşa adormit cum eram, încetul cu încetul, mă lăsasem și eu în jos, odată cu zăpada. Deci, ciotul acela de care îmi legasem calul pe întuneric nu era altceva decât crucea sau morișca de vânt din turla bisericii. Fără să stau mult pe gânduri, am luat unul din pistoale și am ochit în căpăstru. Redobândindu-mi astfel calul, am putut să-mi văd mai departe de drum.

După aceea toate au mers bine, până am ajuns în Rusia, unde nu se obișnuiește să faci drumuri lungi, iarna, călare. Si cum principiul meu este să mă țin

de rânduiala și de datinile țărilor prin care umblu, mi-am făcut rost de o sanie ușoară, cu un singur cal, și m-am îndreptat, plin de voie bună, spre St. Petersburg. Acum n-aș mai putea spune singur dacă mă aflam în Estonia sau în țara dintre Narva și Neva, dar îmi aduc aminte că străbateam un codru înfricoșător, când am văzut că se ia după mine un lup hain, mânat de cumplita foame care chinuie aceste fiare pe vreme de iarnă. Animalul m-a ajuns îndată – ar fi fost cu neputință să scap de el. Fără să zăbovesc, m-am trântit pe burtă în fundul saniei, lăsându-mi calul să alerge în voia lui și să ne scoată din încurcătură, cum o putea, pe amândoi. Ceea ce presimțeam totuși, deși nici nu îndrăzneam măcar să nădăjduiesc, s-a întâmplat la scurtă vreme după aceea. Lupul nici nu s-a sinchisit de modesta mea persoană, ci, sărind peste mine, s-a năpusit ca un turbat asupra calului. A rupt și a înfulecat dintr-odată toată partea de dinapoi a bietului dobitoc care, de spaimă și de durere, gonea cât putea mai tare. După ce am scăpat astfel cu bine, neluat în seamă, am ridicat pe furiș capul și am văzut cu groază că, înfulecând întruna, lupul intrase, încetul cu încetul, aproape cu totul, în ceea ce mai rămăsese din cal. Dar abia își făcuse loc, frumușel, înăuntrul

calului, când eu, prințând momentul potrivit, am pus mâna pe bici și am început să-l croiesc pe spinaire. Si dă-i! Dar cum el era învelit ca într-o teacă în calul din care mușca de zor, neașteptatul meu amestec nu l-a însăspăimântat câtuși de puțin. Ba, dimpotrivă, hăpăia tot mai cu poftă, făcându-și loc și înaintând mereu înăuntrul calului, iar când leșul animalului din care mai rămăsese nimica toată s-a prăvălit în drum, ce să vezi? În locul lui a rămas lupul prins în hături. Cât despre mine, unul, n-am încetat nicio clipă să-i car la bice, și astfel am ajuns sănătoși și nevătămați la St. Petersburg, împotriva oricărei așteptări din partea amândurora și spre marea uimire a tuturor trecătorilor.

N-aș vrea, domnii mei, să vă plăcătisesc cu prea multă vorbărie asupra rânduielilor de acolo, sau asupra artei, a științei și a altor minunății din ferme cătoarea capitală a Rusiei. Mă voi mulțumi doar să atrag luarea-aminte a domniilor voastre asupra unor lucruri mai deosebite și mai nobile, cum ar fi, de pildă, caii și câinii, de care toată viața mea am fost mare amator. Aș vrea apoi să vă atrag atenția asupra vulpilor, a lupilor, a urșilor care, ca de altfel toate celelalte sălbăticiumi, sunt mai numeroase în Rusia decât în orice altă țară din lume. Si, în sfârșit,

Respect pentru oameni și cărți

asupra acelor petreceri, lupte cavaleresti și isprăvi vrednice de laudă ce i se potrivesc mai bine unui nobil decât bietelete frânturi mucegăite de limbă elinească sau latinească și decât toate nimicurile parfumate, zorzoanele și sclifoselile legate de rafinamentul și de pălvărgeala franțuzească.

Fiindcă a trebuit să treacă o bună bucată de vreme până ce am putut fi primit în armata rusească, m-am bucurat câteva luni de libertatea deplină de a-mi irosi timpul și banii în cel mai nobil fel din câte există pe lume. Așa, de pildă, mi-am petrecut unele nopți la joc, iar foarte multe altele în clinchet de pahare pline. Clima rece a acestor ținuturi și obiceiul poporului au acordat băuturii, când e vorba de petreceri, mult mai mult preț decât i s-a dat în searbăda noastră Germanie. Am întâlnit acolo oameni care puteau trece drept adevărați maeștri în nobila artă a băutului. Și, cu toate acestea, ei nu erau decât niște bieți ageamii, pe lângă un general cu barba cărunță și cu fața arămie, care se ospăta laolaltă cu noi. Bătrânul general își pierduse într-o luptă cu turcii jumătatea de sus a țestei capului și, din această pricina, de câte ori venea vreun străin în societatea noastră, nu știa cum să se mai scuze de faptul că e nevoie să stea la masă cu pălăria pe cap.

El avea obiceiul, de câte ori mâncă, să golească o sticlă întreagă de rachiu, după care încheia masa cu o sticlă de arak¹ sau o lăua iar, de câteva ori, de la început, după cum îi cereau împrejurările. Și să nu vă închipuiți că 1-ai fi putut vedea vreodată, cât de cât, beat. Nu prea vă vine să credeți?! Nu v-o iau în nume de rău, domnilor, fiindcă lucrul acesta depășea la început chiar și înțelegerea mea. Multă vreme nu mi l-am putut lămuri, până ce, cu totul întâmplător, i-am dat de capăt. Generalul avea obiceiul să-și ridice din când în când pălăria; îl văzusem adeseori făcând-o, dar nu prea mă sinchissem. Mi se părea cu totul firesc să i se înfierbânte fruntea și tot atât de firească mi se părea dorința lui de a și-o răcori. Am văzut însă, în cele din urmă, că odată cu pălăria, și prin de căptușeala ei, generalul ridica și un capac de argint, care-i slujea drept țeastă. Atunci tot aburul băuturilor înghițite se ridica precum un nor ușor. Și așa mi s-a dezvăluit, pe neașteptate, taina generalului. Iar după ce am aflat-o, nu am păstrat-o pentru mine, ci am împărtășit-o cătorva prieteni. Și fiindcă făcusem descooperirea la vreme de seară, m-am oferit să le dovedesc

¹ Băutură alcoolică originară din Liban (n. red.)

exactitatea ei printr-o probă. Am trecut cu luleaua în spatele generalului, tocmai când el își punea pălăria pe cap, și am dat foc, cu o bucată de hârtie, aburului ce se ridica. Atunci am văzut un lucru pe cât de neașteptat, pe atât de minunat: norul de deasupra eroului nostru s-a schimbat, cât ai clipi, într-un nor de flăcări. Iar aburul care se mai prinsese de firișoarele de păr de pe pălărie a alcătuit un nimbus fermecător, ce-i încorona capul bătrânelui domn cu lucirea feerică a unor flăcări albăstrei, nespus de frumoase. Experiența mea n-a putut să-i rămână necunoscută generalului, care s-a mâniat atât de puțin, încât ne-a făgăduit să repetăm de mai multe ori încercarea asta, care l-a ridicat în stima tuturor.

POVESTIRI VÂNĂTOREȘTI

Las la o parte unele scene hazlii ce mi s-au mai întâmplat în împrejurări asemănătoare, pentru că am de gând să vă spun felurite povești de vânătoare dintre cele ce mi se par mai ciudate și mai amuzante. Cred că vă puteți lesne închipui, domnii mei, cât am ținut de mult, întotdeauna, la prietenii destoinici, care se pricep să prețuiască aşa cum se cuvine un teren de vânătoare neîngrădit. Despre varietatea divertismentelor pe care un asemenea loc mi le oferea, dar și despre norocul obișnuit ce făcea să-mi izbutească orice ispravă păstrează și acum cele mai bune amintiri.

Așa, într-o dimineată, pe când stăteam la ferestra iatacului meu, am văzut un heleșteu mare din apropiere, cu totul și cu totul acoperit de rațe sălbatrice. Cât ai clipi, am înhățat pușca din colț și am coborât scara cu atâta grabă, încât m-am izbit cu

CUPRINS

<i>Cronologie</i>	5
O călătorie plină de peripeții	11
Povestiri vânătorești	19
Doi câini și un cal	30
Călătorie pe o ghiulea, o călătorie în lună și alte povestiri minunate	43
Prima aventură pe mare	52
A doua aventură pe mare	62
A treia aventură pe mare	66
A patra aventură pe mare	69
A cincea aventură pe mare	73
A șasea aventură pe mare	81
A șaptea aventură pe mare	90
O călătorie la Gibraltar	95
A opta aventură pe mare	113
A noua aventură pe mare	120
A zecea aventură pe mare	123
Călătorie prin lume, precum și alte minunate aventuri	130
<i>Postfață</i>	147